

Contact

Driemaandelijks magazine van de stichting ESDA

Zuur

02 Redactioneel Zuurties

03 Overdenking Zure druiven

04 Relaties Wanneer je huwelijk verzuurt

06 Dialoog Profeteën en de eindtijd

08 Edith Kille, vijandschap en verzuring

10 Bijbels gezien Vervloek God en sterf

12 Zelfreflectie Zuurpruimen en andere moeilijke mensen

14 Achtergrond Pasen: ongezuurde broden en zure wijn

16 Voedsel voor de geest Een succesvolle zure profetie

18 Groeni Zure, werkloze hippies

20 ESDA Contactgegevens

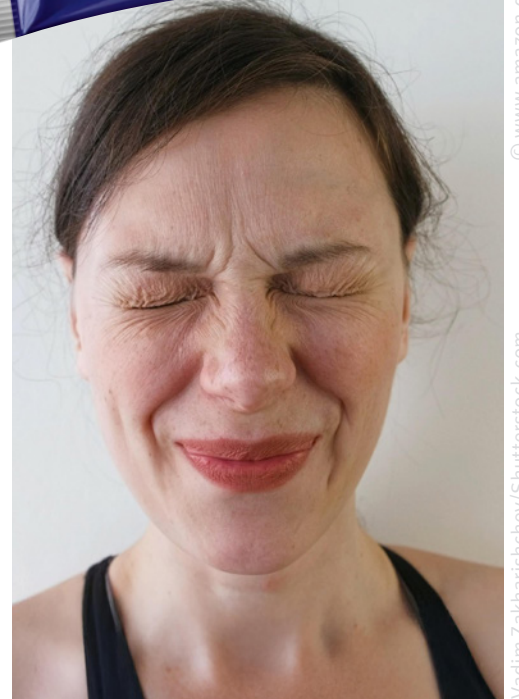

Zuurtjes

Lydia Lijkendijk

Er is niets wat ik liever in mijn mond stop dan een klein oranje snoepje of z'n gele zusje. Zuurtjes, om precies te zijn. Ze hebben een harde buitenkant met een vloeibare kern. Deze Nimm2's, want zo heten ze, importeer ik met kilo's tegelijk uit Duitsland. Daar wonen we vlakbij gelukkig, dus het aanvullen van de voorraad is nooit ingewikkeld. Bovendien hebben we wat familieleden aan de oostkant van de grens, die altijd een paar zakken meenemen als ze op bezoek komen. De meesten hebben inmiddels ontdekt hoe lekker ze zijn, en hoe verslavend, dus zelf hebben ze nu ook steeds een voorraadje liggen.

Nimm2's eet je met twee tegelijk. Dat is ook de instructie op de verpakking. Anders hadden ze wel Nimm! geheten ofzo. Ik voel me trouwens ook heel senang bij een veelvoud van twee. Vier, zes, acht, zestien, noem maar op. Nimm2's zitten vol met vitaminen, dus dat is heel gezond. Hoe meer vitaminen, hoe beter. Toen ik een tijdje terug een verstopt speekselkliertje had in mijn mond, was het advies van de tandarts om flink wat zuurtjes te eten. Dat werkt als een soort gootsteenontstopper in je mond. En omdat het inderdaad zo goed werkt, blijf ik vooral veel zuurtjes eten, want zo'n verstopt kliertje is pijnlijk hoor! Nimm2's zijn goed voor mijn gezondheid en goed voor mijn humeur. Wat helemaal niet goed is voor mijn humeur is dat ik recent mijn lekkerste wollen trui vervult uit de wasmachine heb gevist. Hij was gekrompen tot poppentrui-formaat. En waarom? Het wasprogramma was hetzelfde, het wolwasmiddel ook. Alleen het resultaat was duidelijk anders. Daar werd ik ontzettend zuur van. Het enige waar het goed voor is, is dit stukje tekst. Want nu kan ik tenminste met voorbeelden duidelijk maken dat je van sommige zure dingen niet goed wordt, en van andere juist wel. Zelfde zuurgraad, andere beleving. Ook mensen kunnen ontzettend zuur zijn. Ik heb er een paar in mijn omgeving, van wie de mondhoeken standaard naar beneden staan. Ze hebben altijd wat te zeuren. Je kunt je afvragen wat de volgtijdelijkheid is van beide eigenschappen: omdat hun mondhoeken omlaag wijzen, beginnen ze te zeuren? Of zeurden ze altijd al en gingen hun mondhoeken toen vanzelf hangen? Ik ga niet graag met ze

om; veel liever omring ik mij met mensen die tot blijdschap bereid zijn. Mensen zoals mijn stiefkleinzoon Ryan. Zodra hij komt logeren, heb je handenvol werk. Hij is 'high maintenance' om het maar in goed Nederlands te zeggen. Maar hij lacht altijd en je kunt 'm niet niet leuk vinden. Hadden alle zure mensen maar zo'n Ryan.

Omdat je nu eenmaal niet altijd alles kunt hebben, is hier een nieuwe **Contact**. Daar word je blij van, al staat 'ie ook vol met zure verhalen. Even doorbijten, de nasmaak is heerlijk – en blijft lang hangen!

Contact is een gratis uitgave van het Kerkenootschap der Zevende-dags Adventisten **ESDA-Instituut** Amersfoortseweg 18, 3712 BC Huis ter Heide

Tel: 030 - 6934509 | Email: esda@adventist.nl | Web: www.esda-online.nl | Rabobank NL59 RABO 0155 9483 18

Woord van Hoop (ESDA België) Ernest Allardstraat 11, 1000 Brussel | Tel: 02-5133680 | ING Bank BE47 3100 1698 4180

Verantwoordelijke uitgever België Jeroen Tuinstra, Minimenstraat 61, 1000 Brussel **Hoofredacteur** Lydia Lijkendijk

Redactiesecretaris Joanne Balk-Geerlings **Redactie** Tom de Bruin, Reinder Bruinsma, Silbert Elizabeth, Bert Nab en Jeroen Tuinstra

Vaste medewerkers Edith Garms - gastschrijver, Albert Jurgens - corrector, Marie Rahajaan - kunstsociologe en Glenn Ripassa - docent hbo

Vormgeving Paul de Bruin **Foto omslag** Valeria Selezneva/Shutterstock.com **ISSN** 2542-548X **Druk** Van de Ridder - Nijkerk **Oplage** 2000 ex.

Scan mij

Giften

Contact wordt gerealiseerd mede dankzij jouw giften. Scan de QR-code hiernaast met je mobiel of tablet om je donatie voor Contact te geven aan Stichting ESDA-Instituut.

De QR-code is geldig tot 10 februari 2027.

Zure druiven

Joanne Balk

In onze tuin staat een druivenrank. Vanuit de kamer heb ik er het volle zicht op. En dat is in bijna alle seizoenen leuk. Vorig jaar zat er een vogelnestje in en hebben we de kleintjes zien uitvliegen. Maar de rank is vooral in de nazomer in trek. Bij de merels dan. Want we kunnen onze druiven niet eens met ze delen, wij komen er gewoon niet aan te pas.

Om de merels voor te zijn heb ik wel eens een voortijdig trosje geplukt. Maar dat was niks. Zure druiven vol pitten is niet echt lekker eten. Het geeft je vooral een wrang gevoel in je mond.

Onrijpe druiven

Ken je het spreekwoord 'Als de ouders onrijpe druiven eten, krijgen de kinderen stompe tanden'? In de tijd dat het volk van Israël in ballingschap was, werd het nogal eens gebruikt. Maar via Ezechiël 18:2 weten we dat God hier tegenin ging: 'Waarom zeggen jullie dat toch? Doe dat niet meer. Nooit meer. Want zowel de ouders als de kinderen behoren Mij toe. Alleen wie zondigt zal sterven.' Jeremia 31:29-30 licht het nog wat verder toe: 'Wanneer iemand onrijpe druiven eet, zullen zijn eigen tanden stomp worden.' Het is een vreemd gezegde, dat natuurlijk figuurlijk bedoeld is. Het betekent eigenlijk dat je kinderen de gevolgen van jouw keuzes dragen. En dat is niet hoe het zou moeten zijn. Toch is dat wel wat er kan gebeuren. Want als je als ouder opgepakt wordt door de politie, dan heeft dat weldegelijk z'n weerslag op je kinderen. Vanaf dit jaar kun je het grootste oorlogsarchief van Nederland (CABR) online bekijken. Om te zien hoe jouw voorgelacht zich tijdens de oorlog heeft gemisdragen. Vooral dat laatste werpt nogal wat vragen op. Want wie wil er nou een nazaat zijn van 'foute mensen'? De daden van je voorouders zouden je niet moeten hoeven bezuren. Maar toch kan dat zo voelen. Net zoals zure druiven een aanval op je smaakpapillen zijn, zijn ze dat ook op je tandglazuur. Je tanden worden op den duur stroef, slijten en brokkelen af. Geen prettig vooruitzicht. En als je het figuurlijk bekijkt, kun je er zelfs verontwaardigd over worden. 'Kan ik er wat aan doen?!' Waarom zou je

nog je best doen als het allemaal toch niet helpt? Het rechtvaardigheidsgevoel zit diep in ons geworteld.

Ontheemd

Voor ons allemaal geldt natuurlijk dat het leven van tijd tot tijd zwaar kan zijn. We voelen ons allemaal wel eens ontheemd, ver weg van waar we zouden willen zijn. Toen de Israëlieten als ballingen in Babylon zaten, zullen ze ook gedacht hebben: wat kan ik eraan doen dat ik hier nu zit? Als onze (voor)ouders er niet zo'n potje van hadden gemaakt, zat ik nu niet met de gebakken peren. Het is niet eerlijk dat wij het nu moeten bezuren.

Ze waren geneigd om alles en iedereen de schuld te geven van de situatie waarin ze beland waren. Mede daarom zegt God ze te stoppen met het herhalen van dat gezegde over de zure druiven. Want ja, ze zijn zuur, maar nee, het is niet persé iemands eigen schuld. Wij mensen maken soms verkeerde keuzes, maar uiteindelijk laat God ons niet los. Want als

er iemand is die de kastanjes voor ons uit het vuur heeft gehaald, dan is Hij dat wel.

Uitzicht

Dat heeft Hij bekrachtigd door zijn Zoon Jezus naar deze aarde te sturen. Jezus had nooit iets verkeerd gedaan en kreeg toch de straf voor de zonden te verduren. Door zijn offer hebben we verlossing gekregen en uitzicht op een prachtige toekomst. Wij zijn met God verzoend dankzij Jezus. God geeft hoop aan ons ontheemden. 'Gebruik dat spreekwoord over die druiven niet meer', zei God, en Hij bracht ons Jezus. Alles wat Hij ons beloofd heeft maakt Hij waar. We zullen niet meer ontheemd zijn, maar we zullen wonen in het beloofde land van de nieuwe hemel en de nieuwe aarde.

Wanneer je huwelijk aan het verzuren is

Glenn Ripassa

Elk huwelijk kent goede tijden en slechte tijden, hoogtepunten en dieptepunten. Soms lijkt de relatie makkelijk te lopen en is de liefde vanzelfsprekend. Op andere momenten kan het zijn alsof je steeds verder verwijderd raakt van je partner. De gesprekken worden korter, de irritaties groeien en de stevige band die er altijd was, lijkt af te nemen. Graag wil je dat het weer wordt zoals het was, maar hoe krijg je dat voor elkaar?

Gary Chapman schrijft in zijn boek *De vijf talen van de liefde* dat ieder mens een specifieke manier heeft waarop hij of zij de liefde ervaart en dit ook uit. Wanneer partners elkaars liefdestaal kennen, kunnen zij elkaar weer beter begrijpen en kunnen zij ervoor zorgen dat de emotionele band weer sterker wordt. Vaak ken je je eigen liefdestaal wel en ga je ervan uit dat dit ook geldt voor je partner. De werkelijkheid laat echter zien dat partners veelal verschillende liefdestalen hebben, waardoor zij elkaar langzaam lijken te verliezen.

Signalen van een huwelijk in nood

Het zijn vaak kleine veranderingen die de partners zelf niet eens meteen opmerken. Er wordt minder affectie getoond, zowel fysiek als in woorden. Partners reageren kortaf of afstandelijk naar elkaar toe als ze met elkaar in gesprek zijn. Ze brengen minder tijd met elkaar door. Een ieder zorgt ervoor dat hij/zij druk is met andere zaken. De partners raken sneller geïrriteerd. Karaktereigenschappen die je eerst van je partner accepteerde, bijvoorbeeld hij/zij ruimt spullen niet op, kunnen zorgen voor enorme ruzies. Voorheen

Niet-zure bijbelteksten

teksten om blij van te worden

Henk Koning, gastschrijver:

'Eén van mijn favoriete Bijbelteksten is Jakobus 1:5 'Komt een van u wijsheid tekort? Vraag God erom en Hij, die aan iedereen geeft, zonder voorbehoud en zonder verwijt, zal u wijsheid geven.' Dit was ook de favoriete Bijbeltekst van de beroemde Deense filosoof en theoloog Søren Kierkegaard (1813-1855). Wat mij aanspreekt? De inclusiviteit: 'iedereen' en 'zonder voorbehoud'. Juist in de heftig gepolariseerde samenleving en kerk is er grote wijsheid nodig om de juiste dingen te zeggen, te doen en te plannen. Jakobus belooft: God zal je die graag geven!'

zuchtte je misschien wel, maar uit liefde zorgde jij ervoor dat de spullen weer op de oude plek werden gelegd. Tevens kan er een gevoel van emotionele afstand ontstaan. Je pijn, verdriet, maar ook de mooie momenten houd je voor jezelf of je deelt het met anderen in plaats van met degene met wie je samen bent.

Ontdek elkaars liefdestaal

Chapman beschrijft vijf manieren waarop mensen liefde ontvangen en geven:

- 1 **positieve woorden:** het geven van complimenten, het uiten van waardering en bemoedigende woorden;
- 2 **tijd en aandacht:** tijd samen doorbrengen zonder afgeleid te worden;
- 3 **cadeaus geven:** het geven van kleine attenties of zorgen voor verrassingen als blijk van liefde;
- 4 **dienen en helpen:** taken en/of verantwoordelijkheden overnemen om de ander te ontlasten en
- 5 **lichamelijke aanraking:** fysieke uitingen van liefde, zoals knuffels geven, hand vasthouden.

Relatieproblemen kunnen ontstaan doordat jij en je partner een andere liefdestaal spreken. Jij verlangt naar oprechte complimenten, terwijl je partner juist tijd met jou wil doorbrengen om zich geliefd te voelen. Door elkaars liefdestaal te ontdekken en deze bewust toe te passen, kun je de liefde in je relatie weer laten opbloeien.

De liefdestaal in de praktijk

Zijn de positieve woorden de liefdestaal van je partner, stuur hem/haar dan lieve boodschappen via WhatsApp, spreek je waardering uit voor iets wat je partner doet, geef hem/haar complimenten.

Is de liefdestaal tijd en aandacht, plan dan een vaste avond in de week om samen te wandelen zonder telefoon, of samen uit eten te gaan. Neem de tijd om echt naar elkaar te luisteren zonder afleiding.

Bij cadeaus geven hoef je echt niet te denken aan dure zaken. Een handgeschreven briefje in zijn/haar tas stoppen als hij/zij naar het werk gaat of een bos bloemen of kleine attentie kan al een groot verschil maken.

Is zijn/haar liefdestaal dienen en helpen, neem dan een taak van je partner over zonder dat hij/zij het aan jou vraagt of maak een lekkere maaltijd klaar.

Geef elkaar een knuffel zonder reden, houd elkaars hand vast, ga dicht tegen elkaar aanzitten als je op de bank zit.

Blijf in gesprek met elkaar

Een van de belangrijkste elementen voor een gezonde relatie is communicatie. Dit betekent niet alleen praten met elkaar, maar vooral echt luisteren naar elkaar. Blijf geïnteresseerd in elkaars doen en denken. Wees ook eerlijk over je eigen gevoel en maak dat bespreekbaar.

De liefde is geduldig en vol goedheid

Liefde is een keuze die je elke dag opnieuw maakt. Zelfs als je huwelijk onder druk staat, kun je ervoor kiezen om je partner lief te hebben op een manier die hij/zij prettig vindt. Door blijvend te investeren in elkaars emotionele behoeften kun je samen pijnlijke en moeilijke momenten overwinnen.

God is liefde

Het belangrijkste is om God te betrekken in je relatie. Praat voortdurend met God over alles wat je dagelijks meemaakt. Vertel Hem wat je bezighoudt, waar je verdrietig van wordt, waar je je zorgen over maakt, waar je blij van wordt. Vertel Hem over je relatie die moeilijk verloopt en vraag Hem om jullie te helpen om de ware liefde weer in jullie relatie te brengen. God helpt je.

1 Korintiërs 13: 4-7 zegt: 'De liefde is geduldig en vol goedheid. De liefde kent geen afgunst, geen ijdel vertoon en geen zelfgenoegzaamheid. Ze is niet grof en niet zelfzuchtig, ze laat zich niet boos maken en rekent het kwaad niet aan, ze verheugt zich niet over het onrecht maar vindt vreugde in de waarheid. Alles verdraagt ze, alles gelooft ze, alle hoop ze, in alles volhardt ze.'

Profetieën en de eindtijd

Hoe moeten we ze lezen?

Silbert Elizabeth

Oorlogen, natuurrampen en economische crises roepen steeds weer de vraag op: Is dit de eindtijd? Mensen proberen die vraag te beantwoorden door bijbelse profetieën te interpreteren, ze te koppelen aan actuele gebeurtenissen en voorspellingen te doen. Maar keer op keer blijkt dat zulke interpretaties en voorspellingen niet kloppen.

Viktorya Shuvalava/
shutterstock.com

Een voorbeeld is de Golfoorlog in 1991. Een christelijke schrijver beweerde toen dat deze oorlog in de Bijbel werd voorspeld, vooral in Openbaring 9. Volgens hem beschreef Johannes in zijn visioen geen gewone sprinkhanen, maar moderne gevechtshelikopters. Een interessant idee, maar is dit wel de juiste manier om bijbelse profetieën te begrijpen? Tegelijkertijd zijn veel mensen sceptisch over profetieën. Sommigen denken dat ze bedoeld zijn om angst aan te jagen, terwijl anderen geloven dat ze nooit uitkomen. Maar wat als profetieën juist bedoeld zijn om ons inzicht en hoop te geven? Om profetieën goed te begrijpen, is het belangrijk om eerst te weten wat het precies zijn.

Profetie: Gods boodschap voor de mensheid

Een profetie is een boodschap van God. Hij geeft deze boodschappen via profeten om mensen te waarschuwen, te bemoedigen of inzicht te geven in zijn plan. Het gaat niet alleen over de toekomst, maar vooral over wat God wil voor de wereld.

De Bijbel gebruikt verschillende manieren om profetieën door te geven:

1 Voorbeelden uit het verleden – Sommige gebeurtenissen in de Bijbel wijzen vooruit naar iets groters. Bijvoorbeeld: de uittocht uit Egypte is een beeld van redding door Jezus.

- 2 Symbolen** – Veel profetieën, vooral in Daniël en Openbaring, gebruiken beelden zoals dieren (koninkrijken), hoorns (koningen) en wateren (volkeren).
- 2 Herhalingen** – Sommige profetieën, zoals in Daniël 2, 7 en 8, vertellen hetzelfde verhaal op verschillende manieren.

Veel bijbelse profetieën hebben een dubbele betekenis. Ze waren belangrijk voor de mensen die toen leefden, maar wijzen ook vooruit naar latere gebeurtenissen. Profetieën zijn geen puzzels die we moeten oplossen aan de hand van het nieuws. Ze laten zien hoe God door de geschiedenis heen werkt en hoe wij ons kunnen voorbereiden op wat komt. Toch blijven mensen profetieën koppelen aan actuele wereldgebeurtenissen, wat vaak tot verkeerde conclusies leidt.

Niet-zure bijbelteksten teksten om blij van te worden

Albert Jurgens, corrector:

- 'Mijn lievelingstekst is Ezechiël 47:9:
- 'Het zal er wemelen van levende wezens, overal waar de rivier stroomt komt leven, er zal vis zijn in overvloed. Als dit water in de Dode Zee aankomt wordt het water daar zoet; overal waar de rivier stroomt komt leven.'
- Ik geniet altijd van zwemmen in de natuur.
- Dan ervaar ik intens in Gods schepping te zijn. Ik beleef als het ware Gods nieuwe schepping met water dat leven geeft en ontspringt aan de troon van God.'

De valkuil van speculatie en sensatie

Door de jaren heen hebben veel mensen geprobeerd de eindtijd te voorspellen, maar telkens bleek dat ze het mis hadden. Hier zijn enkele bekende voorbeelden:

- 1 **1988 – De voorspelling van de opname**
Het boek *88 Reasons Why the Rapture Will Be in 1988* beweerde dat Jezus zijn volgelingen dat jaar zou wegnemen. Toen dat niet gebeurde, volgden nieuwe voorspellingen voor 1989, 1993 en 1994 – maar ook die klopten niet.
- 2 **2000 – De angst voor het millennium**
Sommigen dachten dat de wereld zou vergaan in het jaar 2000, maar dat gebeurde niet.
- 3 **2011 – Eindtijdsvoorspelling**
De Amerikaanse evangelist Harold Camping voorspelde dat de wereld zou eindigen op 21 mei 2011. Toen dat niet gebeurde, stelde hij de datum bij naar 21 oktober. Ook dat bleek onjuist.

Mensen blijven steeds weer zoeken naar bewijzen dat de eindtijd nabij is. Maar Jezus zei duidelijk in Matteüs 24:36: ‘Niemand weet wanneer die dag en dat moment zullen aanbreken, ook de hemelse engelen en de Zoon niet, alleen de Vader weet het.’ Deze tekst laat zien dat we voorzichtig moeten zijn met eindtijdsvoorspellingen. Hoe moeten we profetieën dan wél begrijpen?

De juiste manier om profetieën te begrijpen

In plaats van profetieën te koppelen aan krantenkoppen, moeten we kijken naar het grote geheel. Een van de bekendste profetieën staat in Daniël 2. In een droom zag koning Nebukadnessar een groot standbeeld, dat symbool staat voor vier opeenvolgende wereldrijken:

- 1 **Babylon** (605-539 v.Chr.)
- 2 **Medo-Perzië** (539-331 v.Chr.)
- 3 **Griekenland** (331-168 v.Chr.)
- 4 **Rome** (168 v.Chr.- ca. 476 n.Chr.)

Deze profetie laat zien hoe de geschiedenis zich over lange tijd ontwikkelt. Uiteindelijk wordt het standbeeld vernietigd door een steen – een symbool voor Gods Koninkrijk, dat voor altijd zal bestaan. Hierdoor begrijpen we dat profetieën niet draaien om één oorlog of ramp, maar om de strijd tussen menselijke macht en Gods plan. De vraag is dus niet wanneer iets gebeurt, maar wat het betekent binnen Gods grotere bedoeling. De Bijbel geeft geen exacte data of concrete voorspellingen over specifieke gebeurtenissen, maar spreekt wél over tekenen van de eindtijd.

Tekenen van de eindtijd

Hoewel de Bijbel geen exacte data geeft, noemt Jezus in Matteüs 24 enkele tekenen die wijzen op de eindtijd:

- 1 **Oorlogen** en geruchten van oorlogen
- 2 **Aardbevingen** en natuurrampen
- 3 **Moreel verval** en afnemende liefde
- 4 **Toename** van misleiding en valse profeten

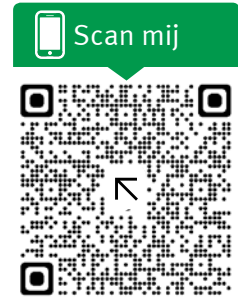
Paulus beschrijft in 2 Timoteüs 3 ook de kenmerken van de laatste dagen: ‘Weet dat de laatste dagen zwaar zullen zijn. De mensen zullen egoïstisch zijn, geldzuchtig, zelfingenomen en arrogant. Ze zullen God lasteren, geen

Profetieën moedigen ons aan om op God te vertrouwen

ontzag tonen voor hun ouders, ondanikbaar zijn en niets heilig achten.’ Deze tekenen laten zien dat de wereld achteruitgaat, maar geven geen precieze tijdsaanduiding. Ze herinneren ons eraan waakzaam te blijven en ons geloof vast te houden.

Profetieën geven hoop, geen angst

Oorlogen, politieke spanningen, moreel verval en natuurrampen—soms lijkt de wereld steeds instabieler te worden. De Bijbel zegt dat dit zal gebeuren als de wederkomst van Jezus dichterbij komt. Maar profetieën zijn niet bedoeld om ons bang te maken. Ze geven ons juist hoop. Jezus bemoedigt ons in Lucas 21:28: ‘Wanneer dat alles staat te gebeuren, richt je dan op en hef je hoofd, want jullie verlossing is nabij!’ In plaats van paniek te zaaien, moedigen profetieën ons aan om op God te vertrouwen. De geschiedenis verloopt niet zomaar. Niets gebeurt buiten Gods plan om. Profetieën zijn geen doemscenario’s, maar wegwijzers die ons herinneren aan Gods belofte. En die belofte eindigt niet in chaos, maar in de overwinning van zijn Koninkrijk.

Dialogoog

In het 2e kwartaal van 2025 verdiepen we ons in de sabbatschool in het thema **Wegwijzers voor het begrijpen van bijbelse profetie**. We ontdekken wat profetieën ons vandaag nog te zeggen hebben. Moge God je zegenen terwijl je zijn Woord onderzoekt!

Bestel *Dialogoog* via: www.servicecentrum-adventist.nl. Prijs excl. verzendkosten € 17,50.

Weg met kilte, vijandschap^{en} verzuring

Edith Garms

Hij had drie vrouwen, later zelfs vijf. Die vrouwen vlogen elkaar niet in de haren en beconcurrerden elkaar niet. Ze waren zelfs vriendinnen en hielpen hun man met de verkoop van zijn kunst. We spreken over Anton Heyboer (1924-2005), Nederlands kunstschilder en etser. Ik vraag me af of deze voor hen goed werkende samenlevingsvorm toch eerder uitzondering dan regel was. Zoveel vergelijkingsmateriaal was er overigens niet, want mannen met meerdere vrouwen kwam je in de Nederlandse samenleving destijds niet vaak tegen. Hoogstens bij de Mormonen, maar dat was voor mij een ver-van-mijn-bed-show.

In het Oude Testament, in het eerste boek van Samuel, ontmoeten we een man die twee vrouwen had. Zijn naam was Elkana en met het verhaal van Anton Heyboer nog in ons achterhoofd, denken we dat dit driehoekshuwelijk toch zeker kans van slagen had. Maar niets was minder waar, want het was allesbehalve pais en vree in het gezin van Elkana. Hij was misschien nog de meest tevreden partij in dit gebeuren. Hij had één vrouw bij wie hij kinderen kreeg – dat was Peninna – en één vrouw, Hanna, die kinderloos bleef maar de liefde van zijn leven was.

Voor geen meter

Maar nu bevragen we deze twee dames, net zoals prinses Diana in 1995 in een tv-interview de vraag gesteld werd of Camilla Parker-Bowles een rol speelde in Diana's huwelijk met prins Charles en zo ja, welke. Diana antwoordde op een wat onderkoelde, typisch Engelse manier: 'Wel, we waren met zijn drieën in dit huwelijk, dus het was een beetje druk.' Oftewel: het werkte voor geen meter!

Parel

De naam Peninna betekent parel. We weten allemaal hoe een parel ontstaat: iets scherp dringt een oester binnen, die vervolgens zo'n hinderlijk korreltje zand of steentje onschadelijk gaat maken door er doorzichtige laagjes omheen te weven, totdat het scherpe korreltje niet meer gevoeld wordt. Peninna probeerde ook wat scherpe

*Laten we een
aangenaam klimaat
creëren met elkaar
en onze leefomgeving*

randjes weg te werken, want ook zij kon zeggen: 'We waren met zijn drieën in dit huwelijk, dus het was een beetje druk!' Hoeveel kinderen ze haar man ook schonk, ze voelde dat ze altijd nummer twee voor hem was. Altijd zat die andere vrouw in de weg. Ze begon haar rivale het leven zuur te maken; ze tergde en pestte haar, lachte haar uit vanwege haar kinderloosheid. Hoewel Peninna zich niet kon neerleggen bij het feit dat ze tweede keus was voor haar man en dit pijnlijke randje haar behoorlijk bleef dwarszitten, gaf Hanna geen krimp. Zij legde

Anton Heyboer met (v.l.n.r.) Lottie, Marike en Maria bij het in ontvangstnemen van het boek van Henk van der Meijden © Rob Croes for Anefo.

haar verdriet en ellende vanwege haar kinderloosheid voor aan God. En God verhoorde haar; ze kreeg meerdere kinderen. Haar eerste kind was Samuel, die later een groot profeet werd in Israël.

Geen makkelijke oplossingen

Soms komen mensen terecht in giftige relaties; soms weten ze niet hoe hieraan te ontsnappen en vaak is dat ook niet mogelijk. Er zijn geen makkelijke oplossingen. Maar ik heb mensen gekend die net als Hanna hun narigheid bij God brachten en die ervaren hebben dat God hoort en troost biedt, vrede

Niet-zure bijbelteksten teksten om blij van te worden

Bert Nab, redactielid en schrijver:

‘Onderzoek alles, behoud het goede’ (1 Tessalonicenzen 5:21). Ik kies voor deze tekst omdat het boek Prediker een beetje te lang is. Waar het op neer komt is dit: God is veel groter dan mijn (on)zekerheden. Ik mag vragen stellen, twijfelen, filosoferen en hoef me in die zin niet in een keurslijf te wringen. Iedereen mag in het geloof zelf nadenken. ‘Hou je daarbij wel vast aan mijn liefde en doe daar ook iets mee in je leven,’ zegt God. Mooi toch?’

geeft. Hij geeft kracht om in schijnbaar onoplosbare situaties stand te houden. Ook al slaat de verzuring toe in het leven, toch is het niet onmogelijk met Gods kracht het tij te keren. Ook die mensen heb ik gekend ... die tegen de verdrukking in groeiden.

Loflied van Hanna

Hoe ging het nu verder met deze vrouwen? Slaagden ze er uiteindelijk ook in om vriendinnen te worden? We mogen niet aan bijbelinlegkunde doen, maar wie weet kwam het uiteindelijk toch redelijk goed en werd Peninna een echte Parel. Hanna ging in ieder geval een loflied zingen: ‘Wat heeft de Heer me blij gemaakt! Wat een kracht heeft Hij mij gegeven!’ Voorbij was haar verdriet want: ‘De Heer heeft me verlost!’ (zie 1 Samuel 2).

Aangenaam klimaat

In onze tijd is er een klimaatcrisis gaande maar laten we ons voornemen om – voor zover dat in ons vermogen ligt – een aangenaam klimaat te creëren met elkaar en onze leefomgeving. Ook in situaties waarin dat een flinke uitdaging zou betekenen. Laten we naar de opdracht van Jezus proberen vrede-stichters te zijn want in de warme zonneschijn van vrede en goede verhoudingen is geen plek voor kilte, vijandschap en verzuring.

Vervloek God en sterf

Bert Nab

‘Maar Job zei tegen haar: ‘Je woorden zijn de woorden van een dwaas. Al het goede aanvaarden we van God, zouden we dan het kwade niet aanvaarden?’ Ondanks alles zondigde Job niet: hij sprak geen onvertogen woord’ (Job 2:10).

Probeer het plaatje eens in je hoofd te tekenen. Je bent rijk en welvarend, je hebt leuke kinderen en een uitgebreide boerderij, je voelt je fit en geniet van het leven. Zo ongeveer stel ik me Job voor. Een grootgrondbezitter met meer geld op de bank dan hij uit kon geven, een enorme vee-stapel en feestende kinderen over wie hij voor de zekerheid regelmatig een extra gebed uitsprak.

Eerlijk en serieus

Job stond bekend als invloedrijk en rechtschapen. Hij was dus een eerlijke zakenman en bovendien was hij ook nog eens serieus met zijn geloof bezig. Het lijkt wel een sprookje dat regelrecht afstevent op een gelukkig einde. Maar ja, in sprookjes gaat altijd wel iets fout.

Nou zou ik het verhaal van Job natuurlijk niet echt een sprookje durven noemen, maar een bijzonder verhaal is het wel.

Hemelbijeenkomst

Op zekere dag is er een soort vergadering in de hemel waar de hemelbewoners naartoe gaan. Opmerkelijk is dat Satan ook aanwezig is. Die kan het natuurlijk niet nalaten een beetje te stoken. In het verhaal lijkt het alsof God zelf Job naar voren schuift als voorbeeld van een goed mens. ‘Ja, ja,’ zegt Satan, ‘lekker makkelijk. Heb je gezien hoe het die man voor de wind gaat? Natuurlijk voelt hij zich gezegend, maar wacht maar totdat daar verandering in komt. Dan zullen we eens zien of hij trouw blijft aan zijn geloof en principes.’ Vreemd genoeg ontstaat er een overeen-

TheShanPhotography/
Shutterstock.com

10

bijbels
gezien

*Job weigert te
twifelen aan
Gods intenties*

komst tussen God en Satan. Satan mag Job aanpakken, maar met Job zelf mag niets gebeuren. Dat laat hij zich geen twee keer zeggen. Job raakt alles kwijt, tot aan zijn kinderen toe. Hij blijft berooid achter, maar zijn geloof is onwankelbaar.

Vervolgens is er weer zo'n hemelbijeenkomst. En opnieuw gaat het gesprek over Job en zijn rechtschapenheid. 'Misschien moeten we hem dan toch eens in zijn gezondheid raken,' is het uitgangspunt van Gods tegenstander. God gaat akkoord onder voorwaarde dat Job in leven moet blijven.

Geen zure reactie

De goede man wordt ziek en daarmee onrein. Hij zit zich onder een boom te krabben met een potscherf. Dat is het moment waarop zijn vrouw in de tekst verschijnt en zegt: 'Waarom blijf je zo onberispelijk? Vervloek God toch en sterf' (Job 2:9). Is dat een overtrokken reactie van een zure en onaangename vrouw? Natuurlijk niet. Deze vrouw was ernstig getraumatiseerd. Ze had haar bezittingen en, erger nog, haar kinderen verloren en nu is ook haar man nog ernstig ziek. Ze is wan-

Niet-zure bijbelteksten

teksten om blij van te worden

Jeroen Tuinstra, redactielid

en schrijver:

'Prediker 7:16 en 17 zegt: 'Wees daarom niet al te rechtvaardig en meet jezelf geen overdreven wijsheid aan. Waarom zou je jezelf te gronde richten? Maar gedraag je ook niet al te onrechtvaardig en wees niet overmatig dwaas. Waarom zou je sterven voor je tijd?' Ik word hier blij van omdat de Bijbel soms gezien kan worden als zwaar op de hand, terwijl deze tekst mij juist zegt alles niet zo zwaar te nemen. Het is ook een tekst die je niet zou verwachten in de Bijbel en dat geeft me altijd plezier, iets onverwachts en lichts.'

hopig en reageert in die zin op een normale menselijke manier. 'Wat heeft het nog voor zin aan je geloof vast te houden als God je toch niet tegen dergelijk onheil kan beschermen?' Maar Job wil er niets van weten. 'Je moet niet zo reageren,' zegt hij. 'God is wie Hij is. Ik begrijp er ook niets van, maar ik laat mijn geloof niet los.'

Job vervloekt zijn leven en de dag van zijn geboorte, maar hij weigert te twifelen aan Gods intenties. Dat is groots. Wat er ook gebeurt, hij staat aan Gods kant. Het verhaal van Job roept bij mij vele vraagtekens op, maar zijn vastberadenheid in geloof is zeker een lichtend voorbeeld.

Niet-zure bijbelteksten

teksten om blij van te worden

Edith Garms, schrijver:

'In 1 Korintiërs 15: 42-43 – Vertaling Het Boek, staat: Het lichaam dat in de aarde wordt gelegd, zal vergaan. Maar het lichaam dat levend wordt gemaakt, kan niet vergaan. Wat in de aarde wordt gelegd, is het aanzien niet waard. Maar wat levend wordt gemaakt, is schitterend. Wat in de aarde wordt gelegd, is tot niets in staat. Maar wat levend wordt gemaakt, heeft grote kracht.'

Ik voeg hier een uitspraak aan toe van Okke Jager: 'Leven na de dood is (in het Bijbelse land) niet het voortleven van een ziel, maar het recht staan van een mens die neerlag: zie hoe haarscherp hij zich aftekent tegen de ochtendhemel.' Ik zie uit naar die gouden dageraad, die ochtendhemel, wanneer de morgenster op zal gaan in ons hart. Ik zie uit naar de komst van Gods rijk van vrede en gerechtigheid; die dag die alle duisternis en dood zal doen verdwijnen.'

Hoe ga je om met zuurpruimen *en andere* moeilijke mensen?

Reinder Bruinsma

Ken je ze ook? Mensen die op alles wat aan te merken hebben? En mensen die alles van de donkere kant bekijken en bij wie er nauwelijks een lachje afkan, ook als de dingen echt goed gaan? Hoe reageer je op zuurpruimen, die ook het leven van hun naasten vergallen met hun negatieve instelling?

De apostel Paulus had een goed advies voor de kerkleden van zijn tijd: 'Stel voor zover het in uw macht ligt, alles in het werk om met alle mensen in vrede te leven' (Romeinen 12:18). Omgaan met moeilijke mensen is vaak een zware opgave. Maar probeer het toch maar, zegt de apostel. 'Stel alles in het werk', benadrukt hij. Maar hij is ook realistisch en voegt eraan toe: '... voor zover het in uw macht ligt.' Soms lukt het gewoon niet, wat je ook probeert.

Mensen met een rugzakje

Het valt niet te ontkennen dat Onze Lieve Heer bijzondere kostgangers heeft. Vaak torsen mensen een rugzakje mee met een psychisch probleem waardoor ze het zichzelf en anderen moeilijk maken, zonder dat we het ze kwalijk kunnen nemen. Ze hebben de diagnose gekregen van ADHD, van een vorm van autisme, of van een andere aandoening die hun gedrag en hun woorden op een storende wijze beïnvloedt. Of ze lopen rond met een of ander trauma of met de psychische gevolgen van een verslaving, waardoor ze als 'moeilijk' worden ervaren door hun omgeving. Soms lijken mensen duidelijk erfelijk belast en is het alsof ze nare karaktertrekken meedragen in hun genen.

Soorten en gradaties

Moeilijke mensen komen voor in allerlei soorten en gradaties. Er zijn er die altijd maar klagen en denken dat ze constant door alles en iedereen worden benadeeld. Anderen hebben een ultrakort lontje, waardoor een onbetekenend incidentje de aanleiding kan zijn voor een hevige driftaanval of een verwoede scheldkanonnade. En dan zijn er de 'control freaks', die niets aan het oordeel van een ander kunnen overlaten en bij alles aanwijzingen willen geven en controle willen uitoefenen. En natuurlijk zijn er degenen die alles weten en een niet aflatende drang hebben om anderen doorlopend te corrigeren.

Elkaar de maat nemen

De categorie van zuurpruimen en andere moeilijke mensen is niet beperkt tot ongelovige lieden. Ook 'vrome' lui kunnen behept zijn met nare eigenschappen die hen tot schier onhandelbare mensen maken. Het gaat daarbij dan om mannen en vrouwen die steeds hun mening aan anderen willen opdringen. En vooral ook om fanatiekelingen en perfectionisten, die niet alleen zichzelf maar ook anderen voortdurend de maat nemen.

Begrip en liefde

Het startpunt voor onze omgang met moeilijke mensen is dat we beseffen dat er vaak een reden is waarom mensen 'moeilijk' zijn geworden. Zij hebben daarom in de eerste plaats ons begrip in plaats van onze kritiek nodig. Maar ons goed bedoelde begrip is niet altijd voldoende. Soms hebben moeilijke jongeren de expertise van Jeugdzorg nodig en is professionele hulp nodig. Dat geldt ook voor sommige volwassenen. Vaak kan een pastor een positieve rol spelen. In andere gevallen zal een psycholoog of psychiater, een mediator of een coach meer gerichte hulp kunnen bieden.

Wijsheid

Naast begrip zijn wijsheid en een positieve grondhouding nodig wanneer we met moeilijke mensen worden geconfronteerd. De

Niet-zure bijbelteksten teksten om *blij* van te worden

• Paul de Bruin, vormgever:

- 'Ik geef jullie een nieuw gebod: heb elkaar lief. Zoals ik jullie heb liefgehad, zo moeten jullie elkaar liefhebben' (Johannes 13:34).
- De eenvoud van deze herinnering om meer lief te hebben en minder te oordelen, is de sleutel tot vreugde.'

spreukendichter onderstreept een principe dat op lange ervaring berust: 'Een vriendelijk antwoord doet drift bedaren, krenkende woorden wakkeren woede aan' (Spreuken 15:1). Inderdaad ontdekken we vaak hoe zure en stugge mensen na verloop van tijd geleidelijk aan ontdoien als je hen vriendelijk en behulpzaam blijft benaderen.

'Voor zover het in je macht ligt'

Sommige mensen blijven zuur of driftig, of erger, wat je ook probeert. Je staat vaak machteloos en kunt bepaalde personen daarom wellicht maar beter mijden. Maar je kunt in elk geval voor hen bidden. Jezus zei tegen zijn volgelingen dat ze moesten bidden voor degenen die hen vervolgden (Matteüs 5:44). Die opdracht sluit zeker ook de mensen in die met hun kwalijke eigenschappen dikwijls met ons botsen.

Bidden, ook voor onszelf

Bij het omgaan met moeilijke mensen speelt gebed dus een belangrijke rol. Daarbij gaat het niet alleen om bidden voor anderen, maar ook om bidden voor onszelf. Jakobus beseftte dat wij vaak tekortschieten in wijsheid, maar dat we God steeds om de nodige wijsheid kunnen vragen – ook als we niet goed weten wat we tegen een moeilijk persoon moeten zeggen en hoe we die moeten behandelen (Jakobus 1:5). In elk geval blijft

*Bid voor anderen, en voor **jezelf***

het christelijk basisbeginsel van kracht dat we nooit kwaad met kwaad moeten vergelden. 'Probeer voor alle mensen het goede te doen', zegt Romeinen 12:17, ook al is dat niet altijd gemakkelijk. 'Laat u niet overwinnen door het kwade, maar overwin het kwade door het goede' (vers 21).

Zelfreflectie

De beroemde Joodse auteur Harold Kushner (1935-2023) zei eens: 'We moeten ook ruimte maken in ons leven voor mensen die ons soms teleurstellen of ons zelfs tot wanhoop brengen. Als we van iedereen verwachten dat ze volmaakt zijn, of als anderen dat van ons verwachten, worden we eenzaamder dan ons lief is.'

Laten we in elk geval proberen geduld te hebben met de 'moeilijke' mensen om ons heen. Steeds in het besef dat anderen óns misschien ook van tijd tot tijd als 'moeilijk' ervaren.

[Krakenimages.com/Shutterstock.com](https://www.krakenimages.com/Shutterstock.com)

Pasen: ongezuurde broden en zure wijn

Henk Koning

In mei 2025 vieren velen in Nederland 80 jaar bevrijding. Na zoveel jaren is er nog steeds aandacht voor de afsluiting van een pijnlijke periode uit de eerste helft van de vorige eeuw.

Uit de geschiedenis blijkt dat in veel landen één of meer periodes zijn geweest van onvrijheid: bezetting, oorlog, slavernij, onderdrukking of tirannie. Juist die wrange historische zekerheid maakt het spontaan of georkestreerd vieren van vrijheid zo waardevol en heilzaam. Dat was in het bijbelse Israël niet anders.

Pesach

De viering van die vrijheid is hét thema van het boek Exodus. Maar niet alleen in de Thora, maar ook bij veel profeten en in de psalmen speelt het thema van Israëls uittocht uit Egypte na 400 jaar slavernij een grote rol. Israël weet dat deze bevrijding niet het gevolg is van Mozes' politieke aspiraties of van de militaire inzichten van zijn generaals, maar het werk van een bevrijdend God, de Levende van Israël. Talloze malen in de Schrift wordt daarom ook de God van Israël geprezen en bezongen.

*De bevrijding van
al Gods kinderen is geen
zuur verhaal maar
een hoopvolle zekerheid*

Het hoogtepunt is het jaarlijks herdenken van de uittocht met het Pesachfeest. Ook wel bekend als het Joodse Pasen. De bekende rabbijn Simon de Vries beschrijft als een groot kenner de essentie van dit feest in het boek *Joodse riten en symbolen*: 'De uittocht uit Egypte is de alef en de taw – eerste en laatste letter – van de Joodse geschiedenis ... Dáár immers begint de wonderbare historie van het volk Israël.' Van een langdurig slavenbestaan verandert het leven van een compleet volk in dat van een vrij en onafhankelijk volk. Dat móét elk jaar weer gevierd worden!

Matses

Kenmerkend voor de Pesachmaaltijd is dat deze in 'grote haast' wordt gegeten (Exodus 12:11). Het volk staat op de drempel van zijn bevrijding. De Israëlieten liggen niet comfortabel aan de tafel aan, maar ze eten staand met de gordel om, de sandalen aan en de

staf in hun hand. Reisvaardig. Verwachtingsvol! In Exodus 12 voel je de spanning toenemen. Het is een nacht die verschilt van alle andere nachten in de geschiedenis van Israël. Het gaat letterlijk om leven of dood. Er is geen tijd om een uitgebreid maal te bereiden. Alles is heel eenvoudig. Er is zelfs geen tijd om het brood te laten rijzen. In alle vertalingen van dit verhaal wordt duidelijk dat het brood in de nacht van Israëls bevrijding 'ongezuurd' (NBG, Willibrord), 'ongegist' (GNB, BGT) of 'ongedesemd' (NBV) is. Er werd in de oudheid geen gist maar oud deeg gebruikt dat gedeseemd was, dat wil zeggen gezuurd, om het brood te laten rijzen. Ook het Pesachbrood krijgt het stempel van grote haast. Dit brood wordt *matzah* genoemd (matse of platbrood). In de Bijbel krijgt dit brood al gauw twee verklaringen. Het ongezuurde brood wordt ook wel geduid als 'tranenbrood' of 'brood der verdrukking' (Deuteronomium 16:3 NBV en NBG). Het herinnert Israël er jaarlijks aan dat de eerste bevrijdingsmaaltijd genuttigd werd na een bitter en inhumain slavenbestaan. De tweede verklaring wordt al in Exodus 12 geboden. Er is gewoon geen tijd geweest om het deeg te laten zuren. Het volk wordt uit Egypte in grote haast verdreven (Exodus 12:39). De matses vormen dus niet alleen het 'brood der verdrukking', maar ook het 'brood der bevrijding'. *Het ziet terug op een afgelopen periode en het ziet uit naar een hoopvolle toekomst.*

Niet-zure bijbelteksten teksten om blij van te worden

Reinder Bruinsma, schrijver en redactielid:

- 'Laat uw enthousiasme niet bekoelen, maar laat u aanvuren door de Geest en dien de Heer', zegt Romeinen 12:11.
- We hebben allemaal onze ups en downs.
- Maar het is belangrijk om ons voor onze idealen te blijven inzetten en koers te houden. Er is kracht van Boven voor nodig, maar die is gelukkig ruimschoots beschikbaar.'

Niet-zure bijbelteksten

teksten om blij van te worden

Lydia Lijkendijk, hoofdredacteur:

‘Matteüs 10: 29-31 vind ik één van de mooiste teksten uit de Bijbel: ‘Wat kosten twee mussen? Zo goed als niets. Maar er valt er niet één dood neer buiten jullie Vader om. Bij jullie zijn zelfs alle haren op je hoofd geteld. Wees dus niet bang, jullie zijn meer waard dan een hele zwerm mussen.’ Het is troostrijk dat God naar kleine, nietige wezens omziet. Naar mussen en naar mensen.’

Jezus van Nazaret

Als geboren Jood kent Jezus van Nazaret dit feest als geen ander. In een bovenvertrek in Jeruzalem viert Hij het Pesach met zijn leerlingen kort voor zijn dood (Matteüs 26, Marcus 14, Lucas 22 en Johannes 13). Hij geeft echter een nieuwe invulling aan de matses. Hij ziet in dit ‘tranenbrood’ niet alleen de lijdensweg van zijn eigen volk, maar vooral het lijden en sterven van zichzelf. Dat wordt elke keer weer herdacht bij de viering van de maaltijd van de Heer (1 Korintiërs 11:23,24). Maar na Pasen kan elke gelovige de matses zien als ‘brood van de bevrijding’. Elke keer als we de maaltijd van de Heer vieren kijken we terug op Jezus’ verzoenend lijden en sterven, maar zien we ook uit naar een toekomst vol van hoop die uitmond in de komst van zijn Koninkrijk.

Zure wijn

In de Joodse paasviering is er veel oog voor de *ongezuurde* matses. In het lijdensverhaal van Jezus is ook sprake van *gezuurde* wijn of azijn. In de evangeliën wordt er bij Jezus’ kruisiging verhaald van twee momenten waar Jezus zure wijn krijgt aangereikt. Bij het kruis stond een kruik vol zure soldatenwijn (Johannes 19:29). De Romeinse wet stond toe dat azijn of zure wijn bij een kruisiging mocht worden gebruikt om de pijn enigszins te verdoven. Het ziet er echter niet naar uit dat dit in de synoptische evangeliën (Matteüs, Marcus en Lucas) zo was. Het is daar niet een humaan gebaar van toeschouwers of soldaten, maar juist een middel om Jezus alert te houden, het gebeurt in de context van spotternij. Omdat Jezus Elia lijkt te roepen, willen de omstanders wel eens zien of Jezus Elia kan wakker maken en tevoorschijn kan roepen (zie Matteüs 28:41-49, Marcus 15:29-36 en Lucas 23:35-46). Het is hier eerder een intensivering van Jezus’ lijden dan een verlichting. Jezus weigert dit aanbod van zure wijn. Hij heeft er ook niet om gevraagd.

Maglara/
Shutterstock.com

Kort voor Jezus’ sterven, als Hij weet dat alles volbracht is, vraagt Hij wél drinken: ‘Ik heb dorst’ (Johannes 19:28c). Met een spons op een majoraantak brengt men de zure wijn naar Jezus’ mond. Met bevochtigde lippen en met alle kracht die Hij nog had, roept Hij daarna onmiddellijk uit: ‘Het is volbracht.’ Hij geeft de geest. De strijd is gestreden! Het hoogtepunt van het evangelie.

Na Pasen kan elke gelovige de matses zien als ‘brood van de bevrijding’

Ultieme bevrijding!

Pesach, passie en Pasen, ze zijn allemaal verbonden met Jezus van Nazaret. De matses van Pesach krijgen een diepere betekenis in de passie van Jezus, zijn plaatsvervangend lijden even buiten Jeruzalem. Maar de matses wijzen evenzogoed naar zowel Israëls bevrijding uit Egypte als de kosmische bevrijding van al Gods kinderen. Dat is gelukkig geen zuur verhaal maar een hoopvolle zekerheid.

Een succesvolle Jeroen Tuinstra zure profeet

16

voedsel voor de geest

ChocoPie/
Shutterstock.com

Bijbelgedeelte

“

Toen Jona de stad uit liep, zocht hij bij de Oostpoort een plek om te zitten. Daar maakte hij een hut. Hij ging in de schaduw van de hut zitten. Want hij wilde zien wat er nu met de stad zou gebeuren.

⁶ Toen zorgde de Heer ervoor dat er een plant begon te groeien. De plant groeide helemaal boven Jona uit, zodat hij in de schaduw kon zitten. Zo wilde de Heer een eind maken aan Jona's boosheid. Jona was heel blij met de plant.

⁷ Maar de volgende ochtend stuurde God een worm. De worm begon van de plant te eten, en de plant ging dood. ⁸ En toen de zon opkwam, zorgde God er ook nog voor dat er een hete woestijnwind ging waaien. De zon brandde op Jona's hoofd. Hij hield het niet meer uit en zei: 'Laat mij maar sterven. Ik ben liever dood dan levend.'

⁹ God zei tegen Jona: 'Heb jij echt een goede reden om kwaad te zijn over de dood van de plant?' En Jona zei: 'Ik heb een heel goede reden om kwaad te zijn. Ik ben woedend!' ¹⁰ Toen zei de Heer: 'Jij wilde niet dat die ene plant doodging. Die plant groeide vanzelf, daar hoefde jij niets voor te doen. Hij groeide in één nacht, en in één nacht ging hij dood. Maar jij wilde dat die plant bleef leven!' ¹¹ Begrijp je dan niet dat ik wilde dat de mensen in Nineve zouden blijven leven? In die stad wonen meer dan 120.000 mensen. Ze weten niet wat goed is en wat slecht is. En in Nineve zijn ook nog heel veel dieren. Ik wilde niet dat al die mensen en dieren zouden sterven.'

Jona 4:5-11 (BGT)

Het is één van de leukste en raarste verhalen van de Bijbel: Jona. In alle opzichten voldoet Jona absoluut niet aan het plaatje van een normale profeet. Het begint al met zijn roeping. Waar elke andere profeet meteen de juiste richting op reist als antwoord op de missie van God, vertrekt Jona diametraal de andere kant op. Jona is ook de enige profeet met ongelooflijk veel geluk. Nadat hij zichzelf overboord laat gooien in een storm, wordt hij op het nippertje gered door een enorme vis. Dat overboord gooien is nog zo'n bijzonder thema; Jona is constant levensmoe, hij vraagt bij de minste of geringste weerstand of God er een einde aan wil maken. En ondanks dit alles is hij de meest succesvolle profeet die ooit geleefd heeft. Hij heeft als opdracht gekregen om de stad Nineve te bekeren. 'Nineve was een enorm grote stad: het duurde drie dagen om er helemaal doorheen te lopen' (Jona 3:3). Jona had maar één dag nodig om de hele stad te bereiken en te bekeren. Ongehoord in de hele geschiedenis van Israël.

Misschien spreekt deze zure profeet wel erg tot onze verbeelding

Hij is er alleen zelf niet van overtuigd. Als een ware ramptoerist klimt hij de berg op, gaat lekker in de schaduw zitten en wacht tot God de stad zal vernietigen. En tot enorme teleurstelling van Jona gebeurt dat niet! De stad wordt gered omdat de mensen zich hebben bekeerd en dat vindt Jona maar niks. God had in de nacht een plant laten groeien zodat Jona in de schaduw kon zitten, maar de volgende dag sterft de plant en Jona moet in de brandende zon zitten. Jona is compleet verzuurd over het sterven van die plant, terwijl hij nog net niet de popcorn tevoorschijn had gehaald om te zien hoe een hele stad vernietigd zou worden. Dit in groot contrast met zijn gebed toen hij opgeslokt was in die grote vis. Toen wilde hij niets liever dan dat hij gered zou worden.

Het verhaal van Jona is eigenlijk een spiegel voor de gelovigen van die tijd. De lezers konden zich goed identificeren met Jona. Ze kenden profeten en ze wisten wat ze deden. Maar met vreemdelingen of mensen uit verre steden konden ze zich moeilijk identificeren en vaak voelden ze daar niets voor. De lezers moeten vaak gelachen hebben om die zure Jona, maar de meesten waren niet veel beter dan Jona. Ze waren vaak verdrietig over hun eigen kleine verlies of ongemak en onver-

Niet-zure bijbelteksten teksten om blij van te worden

Silbert Elizabeth, schrijver en redactielid:

'Leg de last van uw zorgen op Hem, want u ligt Hem na aan het hart.' Deze tekst in 1 Petrus 5:7 vind ik mooi, omdat hij me laat zien dat ik mijn zorgen aan God mag geven. Hij geeft echt om me. Dit moedigt me aan om mijn bezorgdheid bij Hem neer te leggen, in plaats van alles zelf te dragen. 😊

schillig over het leed of zelfs sterven van vreemdelingen. Het is vandaag de dag niet veel anders en misschien spreekt deze zure profeet wel erg tot onze verbeelding.

- 1 Voor Jona waren de mensen van Nineve vijandige vreemdelingen die de straf verdienden die hij aankondigde. Kun je je voorstellen dat hij teleurgesteld was dat ze niet kregen wat ze verdienden?
- 2 Hoeveel van je eigen gemak, geluk of rijkdom zou je bereid zijn om op te geven voor een vreemdeling in een ver land?
- 3 Ben je zelf ook wel eens enorm boos geweest over een kleine tegenstand (te lang moeten wachten voor de kassa, ergens een paar euro's verliezen, net de uitverkoop missen) waardoor je een ander hetzelfde ook niet meer gunde? Helpt een verhaal als dit hierbij?

Kort gebed

Grote God, we beseffen dat het leven vaak een mengsel is van zoet en zuur. Help ons dankbaar te zijn voor het zoet en ervan te genieten. En geef ons de kracht om ook het zuur te accepteren en een plek te geven in ons leven. Amen

Website

Voor het aanbod van onze gratis cursussen verwijzen we je naar onze website www.esda-online.nl

Voorbede

Iedere maandagmiddag om 13.30 uur doen we voorbede voor wie ons daarom vragen. Jouw gebedsverzoeken zien wij graag tegemoet op esda@adventist.nl

werkloze Zure, hippies

Marie Rahajaan

Wereldberoemd werd klimaatactivist Greta Thunberg toen zij besloot om elke schooldag te protesteren voor het Zweedse parlement. Zij wilde daarmee aandacht vragen voor klimaatverandering. En dit lukte, Thunbergs actie kreeg veel aandacht en navolging.

Thunberg ontving wereldwijd erkenning voor haar demonstraties. In 2019 werd zij genomineerd voor de Nobelprijs voor de Vrede. In datzelfde jaar riep het tijdschrift *Time* haar uit tot 'Persoon van het jaar'. Een lijst die wordt gedomineerd door Amerikaanse presidenten en wereldleiders. Ze kreeg daarmee ook kansen aangeboden om haar boodschap te verspreiden. Tijdens haar speech op de speciale VN-klimaatop verweet zij de aanwezigen dat zij prioriteit gaven aan geld en economische groei boven het klimaat: 'Jullie hebben mijn dromen afgepakt en mijn jeugd gestolen. (...) Hoe durven jullie?' Door de jaren heen oogstten Thunberg's daden (internationaal) veel lof, maar evenveel, en vaak zelfs meer, hoon.

Hinder op de snelweg

Ondanks alle wetenschappelijke onderzoeken die haar boodschap ondersteunen, zijn grote groepen van mening dat de problematiek onnodig groot wordt gemaakt. Het internet is bezaaid met reacties op haar strijd. Vaak zijn deze ook persoonlijk van aard tot doodsbedreigingen aan toe. Vergelijkbaar is de weerstand die de actievoerders van Extinction Rebellion oproept. Deze beweging is in Nederland met name bekend door haar snelwegdemonstraties en de bezetting van Shell-kantoren. Zij kiest juist voor deze manier van actievoeren omdat dit voor hinder zorgt. Het is daarom weinig verrassend dat een peiling van RTL Nieuws laat zien dat een grote meerderheid tegen deze manier van actievoeren is.

'Normaal doen'

Er bestaan hardnekkige vooroordelen over klimaatactivisten. Zij worden ervan beticht werkloze hippies te zijn of extremisten of zure types. En dit zijn nog de meest beleefde

Activisme speelt een belangrijke rol bij het verwezenlijken van veranderingen

beschuldigingen. Tegelijkertijd zijn de meeste Nederlanders van mening dat het noodzakelijk is om maatregelen te nemen om klimaatverandering in de hand te houden en tegen te gaan. De reactie van presentator Beau van Erven Dorens toen activist Jelle de Graaf zichzelf vastplakte aan de talkshowtafel verwoordde dit sentiment: 'Natuurlijk zijn we het eens, maar je moet wel normaal doen.'

Urgentie onderstrepen

De onomkeerbare gevolgen van klimaatverandering worden niet op tijd voorkómen wanneer we alleen vertrouwen op individuele acties, zoals minder (vaak) vliegen, of minder vlees eten. De bal ligt juist bij regeringen en het bedrijfsleven, omdat zij aanzienlijke

18

groeni

Liv Oeian/
Shutterstock.com

Niet-zure bijbelteksten teksten om blij van te worden

Joanne Balk, redactiesecretaris:

'Psalm 32:8 zegt: 'Ik geef inzicht en wijs de weg die je moet gaan. Ik geef raad, op jou rust mijn oog.' Het gevoel dat God mij ziet en me helpen wil geeft me rust en bemoedigt mij.'

Amsterdam, Nederland, 24 februari 2024. Activisten van *Extinction Rebellion* blokkeerden de snelweg A10 naast het voormalige ING-gebouw. pmvfoto/Shutterstock.com

resultaten kunnen boeken in een geringe tijd. Deze protestacties zijn een succesvolle manier om de urgentie te onderstrepen. Er zijn immers tal van voorbeelden te vinden waarbij activisme een belangrijke rol heeft gespeeld bij het verwezenlijken van veranderingen. Denk bijvoorbeeld aan het vrouwenkiesrecht of het recht op abortus. Gezien de stand van zaken in de (wereld) politiek is het naïef om te hopen op wezenlijke besluiten die positief zijn voor het terugdringen van de klimaatveranderingen. Daarom zijn persoonlijke helden als Greta Thunberg een licht in donkere tijden.

Den Haag, Nederland, 27 mei 2023. Duizenden *Extinction rebellion*-activisten protesteren door de A12 te blokkeren. pmvfoto/Shutterstock.com

www.esda-online.nl

*Nieuwe online-cursus!
(In voorbereiding)*

CURSUS **Het Koningschap van God** les 11

Gods koningschap in het hart van de mens

“ Wedergeboorte, rechtvaardiging en heiliging ”

te houden. Daarom kan de wet niet rechtvaardig maken. Hij openbaart een ernstig probleem, maar biedt geen oplossing (Romeinen 3:20). Daarom raakte Paulus zo geschokt toen de Galaten zich voor verlossing tot de wet wendden (zie Galaten 3:1-3). Ze wilden gereed worden door iets wat hen alleen maar kon veroordelen (zie 1 Korintiërs 15:56). Redding moet uit een andere bron komen. In Jezus Christus is Gods gerechtigheid zichtbaar geworden 'buiten de wet om' (Romeinen 3:21).

Verlossing en de wet
De verlossing houdt de wet als maatstaf van gerechtigheid in stand. Zij neemt de inhoud van de wet als uitdrukking van Gods wil niet weg. Eigenlijk getuigt het verlossingsplan van zijn onveranderlijkheid (Matteüs 5:17-18), want als de wet kon veranderen, was de zonde geen probleem meer. De verlossing verandert niet de wet, maar wel onze relatie ertoe. We worden van zijn veroordeling bevrijd. 'Wat de wet van ons eist' wordt in ons volbracht. We zijn bevrijd van de zonde en van de doodstaf (Romeinen 8:1-4; 6:17-23). Het verlossingsplan openbaart ook hoe zinloos de wet als middel tot gerechtigheid is. Als de wet zelf kon redden, zou God dwaas zijn als Hij alle mogelijke moeite deed voor een reddingsweg 'buiten de wet om'. De verlossing stimuleert ons tevens om de wet te houden. Door ons te bevrijden van de wet bevrijdt Christus ons voor de wet en functioneert deze als levensgids. Uit dankbaarheid doen we graag wat God behaagt.

Onze verlossing brengt ons van het oude naar nieuwe verbond. Beide verbonden vragen gehoorzaamheid, maar binnen het oude verbond was menselijke inspanning de basis en moest het wel mislukken. Het nieuwe verbond staat op 'betere beloften' (Hebreeënen 8:6), die leiden tot gehoorzaamheid uit het hart (Jeremia 31:33), de gehoorzaamheid die God behaagt.

Cursussen voor de mens van vandaag

Met het uitgebreide en gratis cursusaanbod van het ESDA-Instituut is er een les voor iedereen!

ESDA-Instituut
Amersfoortseweg 18 3712 BC
Huis ter Heide | 030-6931509
esda@adventist.nl

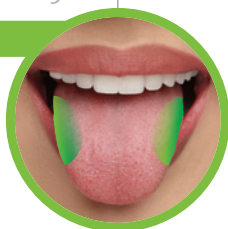
Contact cyclus 2025:

zuur

zout

bitter

zoet

'Over smaak gesproken ...'

Vooruitblik

'God heeft zout in onze monden gelegd, opdat wij naar Hem zouden dorsten', zei de kerkvader Augustinus.

Wil je weten wat de schrijvers van **Contact** allemaal te melden hebben over zout in relatie tot God? Lees dan het volgende nummer van **Contact**. In juni op je deurmat.

Contact

is een gratis uitgave van het ESDA-Instituut, onderdeel van het Kerkgenootschap der Zevende-dags Adventisten.

*Wil je Contact niet meer ontvangen?
Stuur dan een e-mail aan esda@adventist.nl*

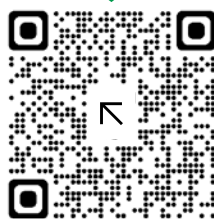
ESDA Nederland

Adres Amersfoortseweg 18,
3712 BC Huis ter Heide
Telefoon 030 - 6931509
Rabobank NL59 RABO 0155 9483 18
E-mail esda@adventist.nl
Web www.esda-online.nl

Woord van Hoop (ESDA België)

Adres Ernest Allardstraat 11, 1000 Brussel
Telefoon 02-5113680
ING Bank BE47 3100 1698 4180
E-mail info@woordvanhoop.be
Web www.woordvanhoop.be

GRATIS
Download
Contact
Magazine

ESDA Instituut
Online
Bijbellessen
Online

